

Szanajcy Józefa

Dzielnice: Praga Północ

Osiedla: Nowa Praga

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1957

Opis

Józef Szanajca (1902-1939) - architekt, jeden z najwybitniejszych modernistów. Przyszedł na świat w Lublinie, tam też ukończył Szkołę Handlową. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości wyjechał do Warszawy, gdzie w 1927 roku został absolwentem Wydziału Architektury miejscowej Politechniki, równocześnie obejmując funkcję asystenta w Katedrze Projektowania Hal Przestrzennych. Był współzałożycielem grupy Praesens, reprezentującej kierunek funkcjonalno-konstruktivistyczny. W latach 1926-39 współpracował z Bohdanem Lachertem. W latach 1929-33 był etatowym projektantem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dla którego zaprojektował dom przy ul. Mickiewicza 25. a także całe osiedle w Gdyni Jego późniejsze dzieła to m.in. Centralny Dworzec Pocztowy, budynek mieszkalny Banku Gospodarstwa Krajowego przy ul. Frascati, liczne wille na Saskiej Kępie oraz Żoliborzu. Dwa z jego projektów znalazło się na Solcu, były to Dom Państwowego Zakładu Emerytalnego oraz gmach Szpitala PCK. W swym dorobku miał również drobne prace, m.in. wnętrza oraz meble. Sam miał willę własnego projektu przy ul. Czeskiej 18 a także ulubione mieszkanie w kamienicy przy ul. Glogera 2. Podczas wojny obronnej został zmobilizowany, poległ 24 IX w okolicy Płazowa niedaleko Tomaszowa Lubelskiego od przypadkowego strzału z karabinu maszynowego (pocisk trafił go w czoło podczas jazdy ciężarówką).

Upamiętnienia:

ul. Jagiellońska róg ul. Szanajcy - brązowe popiersie i także tablica pro. B. Lacherta (odsłonięcie 24 IX 1979, skradziona w 1996, replika wykonana w 2000).

Ciekawostki

Stan obecny:

Pomnik Józefa Szanajcy. Pomnik odsłonięto w 40. rocznicę śmierci architekta. Pomnik wykonał Bohdan Lachert, przyjaciel architekta. Pomnik powstał w 1943, odlew wykonała firma Bracia Łopieńscy. Popiersie umieszczono w 2/3 pomnika, a na tablicy napisano: Architekt ur. 1902 r. poległ

pod Płazowem 24.09.1939 r. Przyjaciół rzeźbił Bohdan Lachert. W 1996 pomnik ukradziono, a w 2000 wykonano jego replikę i ponownie odsłonięto.

Bloki osiedla Praga II. Powstały wg proj. Jerzego Gieysztora i Jerzego Kumelowskiego. Na 50 hektarach chciano postawić praski MDM dla ponad 20.000 osób. Założenie było takie, że osiedle miało być narodowe i socjalistyczne i architekci zinterpretowali je w ten sposób.

Nr 17\19: Technikum Geologiczno-Geodezyjne.

Data nadania nazwy: 1957.05.28
